

2019-05-02

Diarienummer
KS 2019/0059

Länsstyrelsen Skåne, Dnr 432-603-2013
205 15 Malmö

Remiss - Förslag till beslut om byggnadsminnesförklaring av Folkparkshuset med park i Lund, Väster 5:10 och del av Väster 7:1

Länsstyrelsen överväger att med stöd av 3 kap. 1 § kulturmiljölagen (1988:950) förklara Folkparkshuset med park, fastigheterna Väster 5:10 och del av Väster 7:1 för byggnadsminne och därvid meddela ett antal skyddsbestämmelser. Förslaget har översänts till Lunds kommun för yttrande senast den 10 maj 2019.

Lunds kommun yttrar sig enligt följande.

Lunds kommun motsätter sig en byggnadsminnesförklaring av Folkparkshuset med park, fastigheterna Väster 5:10 och del av Väster 7:1, Lunds kommun.

Byggnaden

Folkparken, som i nuvarande form invigdes 1976, har i praktiken sedan dess aldrig fungerat såsom varit avsett. Folkparkens utformning har i sig själv utgjort ett problem för att hitta verksamheter som fungerar i byggnaden. Förutom fritidsverksamheten i ena änden av byggnaden, har varken kommunen eller privata aktörer på drygt fyrtio års tid åstadkommit en verksamhet som nått upp till förväntningarna eller fungerat ekonomiskt

Under tiden 2015 – 2017 har vissa åtgärder av mer akut underhållskaraktär vidtagits avseende Folkparken. Det har bland annat avsett del av skalskyddet (främst tak och dränering) och brandskydd. Det finns redan i dag konstaterade behov av ytterligare åtgärder, såväl vad avser eftersatt underhåll och bristande konstruktioner, som avseende verksamhetsanpassningar för att klara den planerade användningen som kulturhus/scen. Byggnaden har visserligen fina arkitektoniska kvaliteter, men är samtidigt ett barn av sin tid vad gäller val av vissa tekniska lösningar. Det finns

2019-05-02

Diarienummer
KS 2019/0059

problematiska konstruktioner som påverkar såväl dränering, som tak, fönster och ventilation. Inte bara ventilation, utan även el- och vs-installationer behöver åtgärdas inom en snar framtid, till den del de inte redan är utbytta. Vidare behöver fönster och dörrar bytas till dagens standard, såväl för verksamhetens skull, som av fastighetsförvaltningsskäl. Taket på annexet är dåligt konstruerat och i dåligt skick. Det behöver bytas ut i närtid och då bör konstruktionen ändras. Annexet är också i behov av ny fasad med avvattning enligt dagens byggnormer. Även tillgängligheten måste ses över, vilket innebär ingrepp i såväl byggnadens yttre som inre. Pergolan är i ett otillfredsställande skick. Skulle den bytas ut bör den återskapas i ett utförande som är mindre underhållskrävande, eftersom det påverkar hyreskostnaden.

Räcken runt gradänger måste delvis kunna ändras och plockas bort (vilket redan är gjort på några ställen) för att anpassa lokalen till pågående verksamhet. Räckena går att återskapa den dagen lokalen får annan verksamhet eller liknande.

En byggnadsminnesförklaring där man i princip låser husets utformning, gör det svårare och skapar dessutom en extra administration för att genomföra nödvändiga successiva förändringar för att hålla huset relevant och levande. Möjligheten för snabb omställning av verksamheten i byggnaden försvåras och fördröjs rent administrativt och det medför även en större utmaning att kunna möta nya behov som uppstår över tid. En byggnadsminnesförklaring är inte ändamålsenlig och strider enligt kommunens uppfattning mot den arkitektoniska grundtanken om att verksamheten ska styra byggnaden, inte tvärtom.

Parken

Parken tillkom ursprungligen på 1890-talet och har förändrats med tiden med tillägg från olika epoker. 1970-talets brutalism gör sig främst påmind intill byggnaden. Karaktären i parken under 1900-talet var en livfull folkpark med restauranger, dansbanor, teater, lusthus, karuseller m.m. Idag finns inget som påminner om folkparkslivet kvar och parkens attraktion har minskat av olika anledningar. Remissen saknar en analys av hela parkens historia.

I december 2018 antogs en ny detaljplan där parken planläggs för parkändamål och inte längre som folkparksändamål på kvartersmark. Planen är överklagad men om den vinner laga kraft utgör parken alltså allmän platsmark.

Parken har en mycket viktig funktion i stadsdelen och är utpekad i Grönprogram för Lunds kommun som Västers stadsdelspark. I framtiden kommer den bli än mer viktig som grön lunga i en allt

2019-05-02

Diarienummer
KS 2019/0059

tätare stad. En stadsdelspark ska enligt Grönprogrammet innehålla högre kvalitéer och ha funktioner som kan locka invånare från hela stadsdelen.

Parken saknar idag viktiga funktioner och behöver en ordentlig upprustning för att få nytt liv och utvecklas till Västers självklara mötesplats. Det forna folkparkslivet från 1900-talets första del är också intressant och borde kunna lyftas fram på ett bättre sätt. Ett exempel på tillägg är en stadsdelslekplats med "Folkparkstema" influerad av det lustfyllda livet som funnits här.

Om parken skulle byggnadsminnesförklaras skulle det medföra stora begränsningar i hur parken kan utvecklas avseende innehåll och vegetation. Dessutom tillkommer en omfattande administrativ tillståndsprocess som följd av byggnadsminnet vid eventuella åtgärder. Förtätningar i närområdet, utanför parken, kan innebära behov av åtgärder i parken för att möta nya grupper eller målgruppers intressen. Då kan en tillståndsprocess försvåra möjligheterna till reglering av denna typ av åtgärder och deras finansiering, genom exploateringsavtal.

De föreslagna skyddsbestämmelserna avseende parken står också i konflikt med skadedjursbekämpningen av råttor. Det är ett problem att ha växtlighet tätt intill fasader, eftersom det skapar goda betingelser för råttor och skapar ett fuktproblem för byggnaden. Vid genomförandet av dräneringsarbeten för källardelen av byggnaden, kommer växtlighet att behöva tas bort. Att återställa växtligheten på samma ställe efter åtgärdernas genomförande är inte ändamålsenligt, och skulle enligt förslaget vara en tillståndspliktig åtgärd.

Skydd för de kulturhistoriska värdena

Lunds kommun konstaterar att såväl byggnaden som parken besitter stora arkitektoniska och kulturhistoriska kvaliteter som man måste förhålla sig till i diskussioner om framtida användning och renovering.

Lunds kommun framhåller att det finns andra instrument att tillgå för att skydda byggnadens och parkens kulturhistoriska värden. I Lunds bevaringsprogram är folkparksbyggnaden rödmarkerad, dvs. utpekad som kulturmässigt värdefull och parkmiljön är grönmarkerad, dvs. gårdsrum eller plantering av kulturhistoriskt och/eller miljömässigt värde. I detaljplan kan kommunen införa varsamhets- och skyddsbestämmelser. Vidare regleras i plan- och bygglagen att en byggnads särdrag och kulturhistoriska värde alltid ska beaktas i samband med bygglovsprövning och

2019-05-02

Diarienummer
KS 2019/0059

anmälningsärenden. Ändring av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden. En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas, vilket också gäller för allmänna platser. Lunds kommun har tillgång till särskild kulturmiljökompetens genom att stadsantikvarien aktivt deltar i handläggning av planer och bygglov som berör kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Antikvarisk sakkunnig krävs vid förändringar av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Lunds kommun vidhåller den bedömning som gjordes i samband med remissen 2015, d.v.s. att med hänvisning till de rutiner och den kompetens som bevakar kulturmiljöfrågorna i Lund, samt att folkparksbyggnaden och parken är i kommunal ägo, så torde de verktyg som tillhandahålls i PBL vara tillräckliga för att bevaka de kulturhistoriska värdena.

Lunds kommun menar också att det bästa skyddet för en byggnad är att det bedrivs verksamhet i den. I den utformning Folkparken haft fram till 2018 har den endast i begränsad omfattning kunnat användas till kommunal verksamhet. Kanske kan flertalet nödvändiga anpassningar göras med tillstånd från Länsstyrelsen, men det kostar pengar och resurser och riskerar att i praktiken innebära att byggnaden upplevs som alltför besvärlig och kostsam att utveckla.

Ersättning

För det fall länsstyrelsen trots det av kommunen anförda överväger byggnadsminnesförklaring önskar Lunds kommun tillfälle att inkomma med ersättningsanspråk.

Philip Sandberg
Kommunstyrelsens ordförande